

ZASADY ZAPISU W PUBLIKACJACH PRAWNICZYCH

Spis zawartości:

1. Zasady powoływania źródeł w przypisach	1
a) Zasady ogólne	1
b) Akty normatywne	5
c) Materiały legislacyjne	8
d) Umowy międzynarodowe	9
e) Orzeczenia sądowe	10
f) Monografie	12
g) Fragmenty prac zwartych	13
h) Artykuły w czasopismach prawniczych	15
i) Glosy do orzeczeń (i przeglądy orzecznictwa)	16
j) Materiały dostępne w wersji elektronicznej w bazach danych	17
k) Materiały dostępne w wersji elektronicznej w internecie	18
l) Inne	19
2. Bibliografia (zasady zapisu)	20
3. Zasady tworzenia skrótów tytułów aktów prawnych	23
4. Zasady tworzenia skrótów nazw instytucji, publikatorów aktów prawnych i orzecznictwa, czasopism prawniczych itp.	25
5. Załączniki:	
a) Nr 1: przykładowe skróty tytułów aktów normatywnych	27
b) Nr 2: wykaz skrótów nazw instytucji	29
c) Nr 3: wykaz skrótów tytułów publikatorów orzecznictwa i czasopism prawniczych	36
d) Nr 4: wykaz pozostałych stosowanych skrótów	43

1. Zasady powoływania źródeł w przypisach

a. Zasady ogólne

1. Powoływanie każdego źródła odbywa się przez podanie jego pełnego tytułu, ewentualnego autora (jeśli jest) i pełnego zapisu miejsca publikacji, chyba że skrót któregośkolwiek ze wskazanych dokumentów znajduje się w załączniku do opracowania – wówczas podaje się tylko skrót.
2. Przy powoływaniu każdego źródła jego tytuł zapisuje się kursywą, a nazwisko i inicjał imienia autora – czcionką prostą.
3. Jeżeli przy określaniu miejsca publikacji niezbędne jest wskazanie numeru (np. czasopisma), to zapisuje się go po ukośniku (znak /) po roku wydania.

Przykład:

M. Manowska, *Struktura sędziowskiego materialnego kierownictwa postępowaniem dowodowym przed sądem II instancji w apelacji pełnej w procesie cywilnym*, PS 2018/10, s. 42–59.

R. Marchaj, *Zadania związku metropolitalnego w województwie śląskim. Zagadnienia podstawowe*, PPP 2019/3, s. 100–116.

E.W. Pływaczewski, E.M. Guzik-Makaruk, W. Filipkowski, *Teoria i praktyka – inicjatywy i prace badawcze Białostockiej Szkoły Kryminologii*, PiP 2019/3.

M. Pchałek, *Wrażliwość ekologiczna. Kto za? Kto przeciw?*, „Edukacja Prawnicza” 2019/2.

4. Jeżeli to samo źródło powoływane jest kilkakrotnie w danej publikacji, to przy pierwszym jego powołaniu w każdym rozdziale podaje się pełną informację o danym źródle, zgodnie z zasadami jego powoływania, natomiast przy każdym kolejnym powołaniu, jeżeli jest to akt prawny lub orzeczenie sądowe, to powołuje się je w taki sam sposób, natomiast jeśli jest to tekst autorski, to powołuje się go w sposób skrócony – przez podanie inicjału imienia autora, nazwiska autora oraz pierwszego wyrazu tytułu i wielokropka (jeśli powołanie publikacji w ten sposób jest mylące z uwagi na większą liczbę publikacji konkretnego autora mających takie samo słowo jako pierwsze w tytule, używa się więcej słów z tytułu publikacji, patrz niżej pkt 5) oraz numeru powoływanej strony.

Jeżeli to samo źródło powoływane jest kilka razy z rzędu w kolejnych przypisach, to pierwszy raz powołuje się je w całości, natomiast w kolejnych przypadkach stosuje się początek tytułu oraz wielokropki, a nie wyraz „ibid.” („ibidem”), podając jedynie numer strony, do której następuje odwołanie (nawet jeżeli jest identyczny z powołanym wcześniej).

Na przykład dla artykułu z czasopisma pierwsze powołanie będzie następujące:

M. Manowska, *Struktura sędziowskiego materialnego kierownictwa postępowaniem dowodowym przed sądem II instancji w apelacji pełnej w procesie cywilnym*, PS 2018/10, s. 42.

każde kolejne powołanie będzie następujące:

M. Manowska, *Struktura...*, s. 45.

Przykład:

a. M. Manowska, *Struktura sędziowskiego materialnego kierownictwa postępowaniem dowodowym przed sądem II instancji w apelacji pełnej w procesie cywilnym*, PS 2018/10, s. 42.

b. Wyrok TK z 4.12.2001 r., SK 18/00, OTK 2001/8, poz. 256.

c. Wyrok TK z 4.12.2001 r., SK 18/00, OTK 2001/8, poz. 256.

d. M. Manowska, *Struktura...*, s. 45.

5. Jeżeli w publikacji powołuje się kilka utworów tego samego autora, których tytuły rozpoczynają się podobnie, to wówczas – tworząc skrót takiego tytułu – należy zastosować nie jeden wyraz, lecz tyle wyrazów, aby skrót jednoznacznie identyfikował utwór, do którego odwołanie zastosowano.

Przykład:

K. Osajda, *Odpowiedzialność członków zarządu spółek z o.o. za ich zobowiązania w orzecznictwie Sądu Najwyższego z 2011 r.*, „Głosa” 2012/3, s. 7.

K. Osajda, *Odpowiedzialność członków zarządu spółek z o.o. za ich zobowiązania w orzecznictwie Sądu Najwyższego z 2011 r. i 2012 r.*, „Głosa” 2012/4, s. 8.

K. Osajda, *Odpowiedzialność członków zarządu spółek z o.o. za ich zobowiązania w orzecznictwie Sądu Najwyższego z 2011 r.*, „Głosa” 2012/4, s. 11.

K. Osajda, *Odpowiedzialność cywilna członków zarządu za zobowiązania spółki z o.o.*, Warszawa 2008, s. 129.

K. Osajda, *Odpowiedzialność cywilna...*, s. 131.

K. Sójka-Zielińska, *Kodeks Napoleona przed sądem czasu*, Pal. 2007/7–8, s. 199.

K. Sójka-Zielińska, *Kodeks Napoleona. Historia i współczesność*, Warszawa 2007, s. 43.

K. Sójka-Zielińska, *Kodeks Napoleona. Historia...*, s. 48.

K. Sójka-Zielińska, *Kodeks Napoleona przed sądem...*, s. 201.

6. Powoływanie źródeł w językach obcych jest dokonywane w języku oryginału (bez tłumaczenia). Jeśli dzieło napisane jest innym alfabetem niż alfabet łaciński, stosuje się zapis w języku, w którym dzieło sporządzono (np. cyrylicą). Miejsce publikacji (np. tytuł czasopisma) powołuje się przez podanie pełnej nazwy. Dopuszcza się posługiwanie skrótem używanym w kraju, z którego dany materiał pochodzi (np. skrót nazwy sądu, który wydał orzeczenie, publikatora orzeczenia czy tytułu czasopisma). Rok wydania i numer publikacji zapisuje się jak w przypadku polskich publikacji, a strony podaje się ze skrótem „s.”. Inne oznaczenia publikacji cyklicznych podaje się zgodnie z oryginałem.

7. Powoływane zagraniczne orzeczenia sądowe i administracyjne zapisywane są czcionką prostą, a ich miejsce publikacji zapisywane jest w sposób właściwy dla państwa, z którego orzeczenie pochodzi.

Przykład:

R. Zimmermann, *Der europäische Charakter des englischen Rechts. Historische Verbindungen zwischen civil law und common law*, ZEuP [ewentualnie zamiast skrótu: Zeitschrift für Europäisches Privatrecht] 1993/1, s. 4–51.

H. Beale, B. Fauvarque-Cosson, J. Rutgers, D. Tallon, S. Vogenauer, *Contract Law*, Oxford 2010.

Case Concerning Oil Platforms (Islamic Republic of Iran v. United States of America), 1996 I.C.J. Rep. 803.

Л.И. Петражицкий, *Теория права и государства в связи с теорией нравственности*, t. 1, С.-Петербург, 1909.

8. Przy powoływaniu czasopism oznacza się je przez podanie roku i numeru, zeszytu lub tomu (po ukośniku [znak /] po roku wydania).

Przykład:

M. Manowska, *Struktura sędziowskiego materialnego kierownictwa postępowaniem dowodowym przed sądem II instancji w apelacji pełnej w procesie cywilnym*, PS 2018/10, s. 42.

K. Przybyłowski, *Dobra wiara w polskim prawie cywilnym (ogólne uwagi o pojęciu)*, SC 1970/15, s. 32.

Ł. Pohl, *Propozycja nowelizacji art. 18 Kodeksu karnego*, Pr.w Dział. 2018/35.

R. Marchaj, *Zadania związku metropolitalnego w województwie śląskim. Zagadnienia podstawowe*, PPP 2019/3, s. 100–116.

M. Kondej, *Zmiany w przepisach klauzuli ogólnej przeciwko unikaniu opodatkowania wchodzące w życie w 2019 r.*, „Praktyka Podatkowa” 2019/1, s. 4–20.

M. Pchałek, *Wrażliwość ekologiczna. Kto za? Kto przeciw?*, „Edukacja Prawnicza” 2019/2.

9. Jeżeli w tytule monografii, pracy zbiorowej czy artykułu pojawia się wyraz lub zwrot w języku łacińskim, to sposób zapisu nie wyróżnia go od reszty tytułu.

Przykład:

Jarocho A., *Wyłączenie komornika sądowego w kontekście zmian spowodowanych wejściem w życie ustawy z 22.03.2018 r. o komornikach sądowych* [w:] *Ars in vita. Ars in iure. Księga Jubileuszowa dedykowana Profesorowi Januszowi Jankowskiemu*, red. A. Barańska, S. Cieślak, Warszawa 2018.

M. Kondej, *Klauzula przeciwko unikaniu opodatkowania jako norma znajdująca do 31 grudnia 2018 r. zastosowanie ex lege*, „Kwartalnik Prawo – Społeczeństwo – Ekonomia” 2019/1, s. 11–12.

G. Bieniek, *Z problematyki sądowego rozstrzygnięcia sporów na gruncie ustawy o własności lokali* [w:] *Aurea praxis, aurea theoria. Księga pamiątkowa ku czci Profesora Tadeusza Erecińskiego*, t. 1, red. J. Gudowski, K. Weitz, Warszawa 2011, s. 62.

10. Jeżeli w pracy wprowadzono oznaczenia w postaci numerów bocznych (nb), lub numerów tez (nt), przy powoływaniu tej publikacji odwołuje się do tych numerów, oznaczając je jako nt/nb, chyba że autor materiału, w którym dokonywane są powoływania, wyrazi wolę odwoływania się do numerów stron.

Przykład:

K. Pietrzykowski [w:] *Kodeks cywilny. Komentarz*, red. K. Pietrzykowski, t. 1, Warszawa 2013, art. 405, nt 1.

R. Reiwer [w:] *Ustawa o komornikach sądowych. Ustawa o kosztach komorniczych. Komentarz*, red. R. Reiwer, Warszawa 2019, art. 1, nb 3.

B. Falkowski [w:] *Ustawa o komornikach sądowych. Ustawa o kosztach komorniczych. Komentarz*, red. M. Simbierowicz, M. Świtkowski, Warszawa 2018, art. 4 u.k.s., nb 1.

11. Numeracja przypisów we wszystkich publikacjach prowadzona jest samodzielnie w każdym rozdziale (każdy rozdział rozpoczyna się od przypisu nr 1).
12. Odsyłacze do przypisów odnoszących się do równoważników zdań, całych zdań lub dłuższych fragmentów tekstu kończących się kropką lub przecinkiem składa się przed tym znakiem interpunkcyjnym.

Gdy przypis odnosi się do całego zdania lub dłuższego fragmentu tekstu, który zamyka pytajnik, wykrzyknik lub wielokropek, to odsyłacz stawia się po znaku interpunkcyjnym

Przykład:

aaaaaaaaaaaa¹.

aaaaaaaaaaaa²,

aaaaaaaaaaaa³?

aaaaaaaaaaaa!⁴

aaaaaaaaaaaa...⁵

13. Może się zdarzyć umieszczenie dwóch numerów przypisów; jeśli nie można ich treści połączyć w jednym przypisie, wówczas oba numery rozdziela się przecinkiem.

Przykład:

Taki pogląd wyrażono w postanowieniu SN z 10.04.2018 r. (I CSK 12/18)^{1,2}.

b. Akty normatywne

Zasady:

14. Akty normatywne powoływane są przez podanie pełnej oficjalnej nazwy aktu normatywnego, jeżeli w ujednoczonym wykazie skrótów tytułów aktów normatywnych, stanowiącym załącznik do opracowania, nie wskazano skrótu nazwy danego aktu.
15. Wskazując miejsce publikacji aktu normatywnego, podaje się rok wydania Dziennika Ustaw (jeżeli jest inny niż rok uchwalenia aktu normatywnego), numer Dziennika Ustaw (jeżeli jest) oraz – po przecinku – pozycję, pod którą akt normatywny ogłoszono. Miejsce publikacji aktu normatywnego podaje się w nawiasie.
16. Datę uchwalenia ustawy podaje się według schematu: dzień.miesiąc.rok: 23.04.2016 r. Zapis daty jest cyfrowy, z pominięciem wiodącego zera przy dacie dziennej.

Schemat:

rodzaj aktu normatywnego (konstytucja, ustawa, rozporządzenie itd.), data uchwalenia (podpisania, wydania itp.), nazwa aktu normatywnego, miejsce publikacji: publikator (jeżeli rok publikacji nie jest tożsamy z rokiem uchwalenia aktu normatywnego: litera „z”, rok publikacji publikatora), numer publikatora (jeżeli jest), przecinek, pozycja; jeżeli akt normatywny jest w wykazie skrótów nazw aktów normatywnych – podaje się sam skrót.

Przykład:

Ustawa z 23.07.2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. Nr 162, poz. 1568 ze zm.).

Ustawa z 10.05.2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. poz. 1000 ze zm.).

Ustawa z 15.11.1984 r. – Prawo przewozowe (Dz.U. z 2020 r. poz. 8).

Ustawa z 13.02.2020 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2020 (Dz.U. poz. 278).

17. Jeżeli w nazwie aktu normatywnego jest słowo: „prawo”, „kodeks”, „ordynacja”, „przepisy wprowadzające”, to powoływanie tego aktu normatywnego zaczyna się od słowa „ustawa”.

Schemat:

rodzaj aktu normatywnego (ustawa), data uchwalenia (podpisania, wydania itp.), półpauza (–), nazwa aktu normatywnego, miejsce publikacji: publikator (jeżeli rok publikacji nie jest tożsamy z rokiem uchwalenia aktu normatywnego: litera „z”, rok publikacji publikatora), numer publikatora (jeżeli jest), pozycja; jeżeli akt normatywny jest w wykazie skrótów nazw aktów normatywnych – podaje się sam skrót.

Przykład:

Ustawa z 23.04.1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. z 2018 r. poz. 1025 ze zm.).
Ustawa z 6.03.2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz.U. z 2019 r. poz. 1292 ze zm.).
Ustawa z 29.08.1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2019 r. poz. 900 ze zm.).

18. Akty normatywne zmieniane podaje się, umieszczając po wskazaniu miejsca publikacji słowa: „ze zm.”.

Przykład:

Ustawa z 10.05.2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. poz. 1000 ze zm.).
Ustawa z 6.03.2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz.U. z 2019 r. poz. 1292 ze zm.).
Rozporządzenie Rady Ministrów z 15.05.2018 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz.U. poz. 936 ze zm.).

19. Jeśli Autor chce powołać brzmienie aktu normatywnego obowiązującego wcześniej, to w przypisie wskazuje datę, w której powoływany akt miał treść, którą chce wykorzystać.

Przykład:

Ustawa z 28.02.2003 r. – Prawo upadłościowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 2344 ze zm.), w brzmieniu na 1.01.2004 r.
Ustawa z 28.03.2003 r. o transporcie kolejowym (Dz.U. z 2019 r. poz. 710 ze zm.), w brzmieniu na 1.01.2018 r.

20. Powołuje się akty normatywne w brzmieniu oryginalnym i z oryginalnym miejscem publikacji, chyba że wydano tekst jednolity aktu normatywnego – wówczas powołuje się ten tekst jednolity. Nie dopisuje się w takim przypadku zwrotów wskazujących, że chodzi o tekst jednolity, np. „t.j.”, „tekst jedn.” itd.

Przykład:

Ustawa z 28.02.2003 r. – Prawo upadłościowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 2344 ze zm.).
Ustawa z 28.03.2003 r. o transporcie kolejowym (Dz.U. z 2019 r. poz. 710 ze zm.).
Ustawa z 15.11.1984 r. – Prawo przewozowe (Dz.U. z 2020 r. poz. 8).

21. Akty prawa unijnego powołuje się w sposób analogiczny do polskich aktów normatywnych, tak aby zawierały informację o nazwie aktu normatywnego, dacie wydania go oraz miejscu publikacji. Jako miejsce publikacji wskazuje się oryginalny numer Dziennika Urzędowego – również w przypadku aktów normatywnych, które zostały przyjęte w UE przed akcesją Polski do UE.

Schemat:

rodzaj aktu normatywnego, nr aktu normatywnego (w przypadku dyrektyw niepoprzedzony skrótem: „nr”), nazwa aktu normatywnego, litera: „z”, data wydania aktu normatywnego, miejsce publikacji aktu normatywnego (Dziennik Urzędowy UE, numer, rok wydania – jeżeli jest inny niż rok wydania aktu normatywnego, przecinek, strona na której zaczyna się dany akt).

Przykład:

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.Urz. UE L 119, s. 1).

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 z 9.10.2013 r. ustanawiające unijny kodeks celny (Dz.Urz. UE L 269, s. 1, ze zm.).

Dyrektywa Rady (UE) 2016/1164 z 12.07.2016 r. ustanawiająca przepisy mające na celu przeciwdziałanie praktykom unikania opodatkowania, które mają bezpośredni wpływ na funkcjonowanie rynku wewnętrznego (Dz.Urz. UE L 193, s. 1, ze zm.).

22. Zagraniczne akty normatywne, z państw innych niż Polska, powołuje się w sposób im właściwy, a więc tak, jak powoływane są w kraju, w którym zostały wydane.

Przykład:

Succession Law Reform Act, R.S.O. 1990, c. S. 26, s. 2.

23. Części aktów prawnych zapisujemy małą literą, np. rozdział, tytuł, dział. Numeracja arabska lub rzymska – w postaci takiej, w jakiej występuje w powoływanym akcie prawnym (czyli np. w części 1, w rozdziale XII). Tytuły rozdziałów, tytułów, działów, części zapisujemy tekstem prostym w cudzysłowie.

24. W przypadku nazw zwyczajowych aktów prawnych wszystkie człony należy pisać małą literą:
traktat amsterdamski, traktat nicejski, traktat rzymski, traktaty rzymskie, traktaty założycielskie
traktat akcesyjny
traktat konstytucyjny (nazwa rodzaju aktu, a nie nazwa własna)
konwencja paryska, konwencja brukselska, konwencja genewska (to nazwy zwyczajowe)
konwencja o ochronie praw człowieka (niepełny tytuł)
protokół z Palermo, protokół z Kioto
porozumienie nicejskie
umowa z Saarbrücken
załącznik (małą również wówczas, gdy jest to jedyny załącznik do dokumentu).

Wyjątek stanowią następujące – używane zwyczajowo – nazwy, stosowane równorzędnie z nazwami oficjalnymi:

- Karta Narodów Zjednoczonych,
- Powszechna Deklaracja Praw Człowieka,
- Europejska Konwencja Praw Człowieka,
- Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych,
- Międzynarodowy Pakt Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych.

c. Materiały legislacyjne

Zasady:

25. Przez „materiały legislacyjne” rozumie się dokumenty powstające podczas stanowienia prawa (np. projekty aktów prawnych, opinie sporządzane do tych projektów, uzasadnienia uchwalonych aktów prawnych).
26. Przy powoływaniu materiałów legislacyjnych używa się numeru druku sejmowego oraz wskazania kadencji Sejmu, podczas której dokument przygotowano, jeżeli materiałowi legislacyjnemu nadano taki numer.
27. Materiały legislacyjne, które nie mają numeru druku sejmowego, powołuje się przez podanie ich tytułu, autora (ewentualnie instytucji, w której zostały sporządzone) oraz daty sporządzenia.

Schemat:

nazwa dokumentu, numer kadencji sejmu, zwrot: „druk sejm. nr”, nr druku sejmowego

Przykład:

Rządowy projekt ustawy o ułatwieniu dostępu do wykonywania niektórych zawodów regulowanych, VII kadencja, druk sejm. nr 1576.

Uzasadnienie rządowego projektu ustawy o działaniach antyterrorystycznych, VIII kadencja, druk sejm. nr 516.

d. Umowy międzynarodowe

Zasady:

28. Umowy międzynarodowe ratyfikowane za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie i ogłoszone w Dzienniku Ustaw powołuje się w taki sam sposób jak ustawy.
29. Pozostałe umowy międzynarodowe powołuje się z podaniem tytułu umowy, jej stron, daty zawarcia i miejsca publikacji.
30. Dopuszczalne jest powołanie umowy międzynarodowej wyłącznie za pomocą skrótu jej tytułu, jeżeli taki skrót znajduje się w wykazie skrótów stanowiącym załącznik do niniejszego opracowania.

Schemat:

tytuł umowy międzynarodowej, data jej podpisania, publikator, litera „z”, rok wydania publikatora, numer publikatora (jeżeli jest), pozycja

Przykład:

Konwencja Narodów Zjednoczonych o umowach międzynarodowej sprzedaży towarów z 11.04.1980 r. (Dz.U. z 1997 r. Nr 45, poz. 286).

Umowa między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Węgierskiej Republiki Ludowej o międzynarodowej komunikacji samochodowej z 18.07.1965 r. (M.P. z 2003 r. Nr 4, poz. 36).

Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Armenii o międzynarodowych przewozach drogowych z 25.06.2013 r. (M.P. z 2014 r. poz. 21).

e. Orzeczenia sądowe

Zasady:

31. Orzeczenia sądowe powołuje się przez wskazanie sądu, który dane orzeczenie wydał, daty wydania, sygnatury oraz miejsca publikacji.
32. Jeżeli orzeczenie powoływane jest w tekście, to, co do zasady, w tekście wskazuje się datę jego wydania oraz sygnaturę, natomiast w przypisie miejsce publikacji.
33. Nazwę sądu, który wydał dane orzeczenie, podaje się za pomocą właściwego skrótu w przypisach (skrótory znajdują się w załączniku do opracowania). W tekście głównym zaleca się raczej podawanie nazw w wersji rozwiniętej).
34. Jeżeli orzeczenie zostało ogłoszone w oficjalnym publikatorze orzecznictwa, podaje się ten publikator jako miejsce publikacji. Dopuszczalne jest alternatywnie wskazanie oficjalnej elektronicznej bazy orzeczeń, w której tekst orzeczenia jest dostępny (BOTK – baza orzeczeń TK [dostępna na stronie internetowej TK: www.trybunal.gov.pl], BOSN – baza orzeczeń SN [dostępna na stronie internetowej SN: www.sn.pl], CBOSA – baza orzeczeń sądów administracyjnych [dostępna na stronie internetowej: <http://orzeczenia.nsa.gov.pl>], POSP – portal orzeczeń sądów powszechnych [dostępny na stronie internetowej: <http://orzeczenia.ms.gov.pl>]).
35. Jeżeli powołuje się orzeczenie, które dostępne jest wyłącznie w elektronicznej bazie danych, podaje się nazwę tej bazy oraz nr rekordu, pod którym znajduje się to orzeczenie.

Schemat:

rodzaj orzeczenia (wyrok, postanowienie, uchwała itp., uchwała IC [uchwała Izby Cywilnej], uchwała SN (7) [uchwała SN 7 sędziów]), nazwa sądu, litera „z”, data orzeczenia, sygnatura orzeczenia, nazwa publikatora, rok wydania publikatora, numer publikatora po znaku "/" (jeżeli jest), pozycja albo strona

Przykład:

wyrok TK z 4.12.2001 r., SK 18/00, OTK 2001/8, poz. 256.

albo: wyrok TK z 4.12.2001 r., SK 18/00, BOTK.

uchwała SN (7) z 11.12.1975 r., III CZP 63/75, OSNC 1976/12, poz. 259.

albo: uchwała SN (7) z 11.12.1975 r., III CZP 63/75, BOSN.

wyrok SN z 11.05.2011 r., I CSK 621/10, Legalis nr 385415.

wyrok SN z 11.05.2011 r., I CSK 621/10, LEX nr 848128.

postanowienie NSA z 24.01.2020 r., I OSK 4195/18, LEX nr 2772751.

postanowienie WSA w Rzeszowie z 3.03.2020 r., II SA/Rz 1314/19, CBOSA.

36. Orzeczenia wydane przez sądy innych państw niż Polska powołuje się w sposób dla nich właściwy (tak jak podawane są w publikacjach wydanych w tym kraju, w którym orzeczenie zostało wydane). Przy zapisie oznaczenia nazwy sprawy nie stosuje się kursywy.

Przykład:

Case Concerning Oil Platforms (Islamic Republic of Iran v. United States of America), [1996] I.C.J. Rep. 803.

37. Orzeczenia wydane przez sądy europejskie powołuje się w sposób analogiczny do orzeczeń wydanych przez sądy polskie, z tym że oprócz sygnatury sprawy wskazuje się również jej nazwę. Strony sprawy rozdziela się zwrotem „przeciwko” lub „versus” („v.”). Jako miejsce publikacji takich orzeczeń wskazuje się internetową bazę orzeczeń, w której orzeczenia sądu są dostępne (CURIA – dla orzeczeń TS, Sądu UE i Sądu do spraw Służby Publicznej oraz HUDOC – dla orzeczeń ETPC).

Przykład:

wyrok TS z 12.07.2005 r., C-403/03, Egon Schempp przeciwko Finanzamt München V, EU:C:2005:446

albo

wyrok TS z 12.07.2005 r., C-403/03, Egon Schempp przeciwko Finanzamt München V, CURIA

wyrok Sądu UE z 12.05.2016 r., T-468/14, Holistic Innovation Institute, SLU v. Komisja Europejska, EU:T:2016:296

wyrok SSP z 12.05.2016 r., F-50/15, FS przeciwko Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu (EKES), EU:F:2016:119

wyrok ETPC z 17.10.1986 r., 9532/81, Rees v. The United Kingdom, HUDOC

wyrok ETPC z 23.11.2017 r., 47074/12, Grba v. Croatia, HUDOC

f. Monografie

Zasady:

38. Monografie powołuje się, identyfikując autora (autorów), tytuł, miejsce oraz rok wydania. Nie wskazuje się przy powoływaniu ani wydawnictwa, ani numeru wydania (wystarczające jest określenie roku wydania, chyba że w danym roku ukazało się więcej niż jedno wydanie).

Schemat:

inicjał imienia i nazwisko autora (autorów), tytuł, miejsce wydania, rok wydania, numer strony (stron, ewentualnie numer rozdziału)

Przykład:

C. Kosikowski, *Współczesny interwencjonizm*, Warszawa 2018, s. 34.

B. Kwiatek, *Dokument elektroniczny w ogólnym postępowaniu administracyjnym*, Warszawa 2020, s. 31–35.

V. Konarska-Wrzosek, J. Lachowski, *Instytucja przepadku w polskim prawie karnym*, Warszawa 2020, s. 146–150.

M. Markiewicz, *Zarząd wspólnym prawem autorskim*, Warszawa 2018, rozdz. II.

g. Fragmenty prac zbiorowych

Zasady:

39. Powołując fragment (rozdział) pracy zbiorowej, należy wskazać autora powoływanej wypowiedzi oraz pracę zbiorową, w której wypowiedź ta została ogłoszona.
40. Jeśli praca zbiorowa została przygotowana pod redakcją jednej lub kilku osób, wskazuje się te osoby zamiast wszystkich autorów pracy.
41. Jeżeli pozycja ma zarówno redaktora tomu, jak i redaktora całości, to w powoływaniu uwzględnia się zarówno redaktora całości (po tytule całego dzieła), jak i redaktora tomu (po wskazaniu tomu).
42. Jeśli praca zbiorowa jest pracą zbiorową bez redaktora, wskazuje się wszystkich jej autorów, gdy jest ich nie więcej niż czterech, albo tytuł pracy, gdy autorów jest więcej niż czterech.
43. Nie wskazuje się przy powoływaniu ani wydawnictwa, ani numeru wydania (wystarczające jest określenie roku wydania).

Schemat:

inicjał imienia autora powoływanego fragmentu, nazwisko tego autora, tytuł fragmentu pracy (jeśli jest), litera: „[w:]”, autorzy pracy zbiorowej (jeśli praca nie powstała pod redakcją konkretnej osoby lub osób, a liczba autorów nie jest większa niż 4), tytuł pracy zbiorowej, numer tomu (jeżeli jest), określenie „red.” (jeśli jest przynajmniej jeden redaktor pracy), inicjał imienia redaktora, nazwisko redaktora (w mianowniku), miejsce wydania, rok wydania, numer powoływanej strony (rozdziału), jeżeli autor nie chce powołać całej pracy

Przykład:

B. Dolnicki, *Wyłom w zasadzie sądowej ochrony samodzielności jednostek samorządu*

terytorialnego [w:] *Idea kodyfikacji w nauce prawa administracyjnego procesowego. Księga pamiątkowa Profesora Janusza Borkowskiego*, red. Z. Kmiecik, W. Chróścielewski, Warszawa 2018, s. 75.

M. Rojszczak, *Prawne aspekty systemów sztucznej inteligencji – zarys problemu* [w:] *Sztuczna inteligencja, blockchain, cyberbezpieczeństwo oraz dane osobowe. Zagadnienia wybrane*, red. K. Flaga-Gieruszyńska, J. Gołaczyński, D. Szostek, Warszawa 2019, s. 1–22.

C. Seitz, *Big data in the pharmaceutical sector. Current developments and legal challenges* [w:] *Data Protection and Privacy under Pressure*, eds. G. Vermeulen, E. Lievens, Maklu 2017, s. 293–312.

R. Kubiak [w:] *System Prawa Medycznego*, red. E. Zielińska, t. I, *Pojęcie, źródła i zakres prawa medycznego*, red. R. Kubiak, L. Kubicki, Warszawa 2018, s. 656.

T. Woś [w:] *Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. Komentarz*, red. T. Woś, Warszawa 2016, art. 3, s. 81.

M. Raczkowski [w:] M. Gersdorf, K. Rączka, M. Raczkowski, *Kodeks pracy. Komentarz*, Warszawa 2014, art. 102, s. 726.

J. Boć [w:] J. Boć, E. Samborska-Boć, K. Nowacki, *Ochrona środowiska*, Wrocław 2008, s. 307.

h. Artykuły w czasopismach prawniczych

Zasady:

44. Artykuł ogłoszony w czasopiśmie identyfikuje się przez wskazanie jego autora (autorów), tytułu oraz dokładnego określenia miejsca publikacji.
45. Tytuły czasopism podaje się w wersji skróconej, jeżeli znajdują się w wykazie skrótów tytułów czasopism stanowiących załącznik do opracowania.
46. Tytuły czasopism w pełnej wersji zapisuje się pismem prostym w cudzysłowie.

Schemat:

inicjał imienia autora, nazwisko autora, tytuł artykułu, tytuł czasopisma, rok wydania czasopisma, numer czasopisma, strona, do której następuje odwołanie (w przypadku odwołania do całego tekstu artykułu podaje się jego pierwszą stronę)

Przykład:

M. Manowska, *Struktura sędziowskiego materialnego kierownictwa postępowaniem dowodowym przed sądem II instancji w apelacji pełnej w procesie cywilnym*, PS 2018/10, s. 42–59.

I. Georgijew, *Recharakteryzacja i pominięcie transakcji dla celów cen transferowych – nowe instrumenty ostatniej szansy*, „Przegląd Podatkowy” 2019/2.

M. Cichorska, *Poszukiwanie majątku dłużnika przez komornika*, „Nowa Currenda” 2019/6, s. 57.

i. Glosy do orzeczeń (i przeglądy orzecznictwa)

Zasady:

47. Glosy do orzeczeń traktowane są jak artykuły naukowe i cytowane w taki sam sposób, z tym, że w tytule glosy wskazuje się, że opracowanie to glosa oraz podaje się sygnaturę głosowanego orzeczenia, jego rodzaj oraz sąd, który je wydał.
48. Nie stosujemy skrótów do opisywania rodzaju orzeczenia, którego dotyczy glosa (np. „wyr.”). ale stosujemy skróty do określenia rodzaju sądu wydającego opisywane orzeczenie (np. „SN”, „SA”, „SO”, „TS”).

Schemat:

inicjał imienia autora, nazwisko autora, tytuł glosy zawierający: wskazanie na glosę, rodzaj orzeczenia, którego dotyczy, sąd, który orzeczenie wydał, oraz sygnaturę orzeczenia, miejsce publikacji (np. tytuł czasopisma, rok wydania, numer wydania, numer strony, do której następuje odwołanie, a jeśli powoływana jest cała glosa, to pierwszy numer strony, na której się ona znajduje)

Przykład:

T. Liszcz, *Glosa do wyroku SN z 30.05.2017 r., II PK 129/16*, OSP 2018/4, s. 39.
B. Brzeziński, *Glosa do wyroku TK z 18.04.2018 r., K 52/16*, POP 2019/3, s. 191.

49. Jeżeli glosa ma tytuł nadany jej przez autora, to powołuje się ją jak artykuł, uwzględniając ten tytuł. Tę samą regułę stosuje się do przeglądów orzecznictwa. Słowa „glosa” i „przegląd orzecznictwa” są umieszczane, jeżeli stanowią fragment tytułu nadanego artykułowi przez autora.

Przykład:

A. Błachnio-Parzych, *Zasada ne bis in idem a obowiązek ustanowienia sankcji skutecznych, proporcjonalnych i odstraszających. Glosa do wyroku TS z 20.03.2018 r., C-596/16 i C-597/16*, EPS 2018/12, s. 37–42.
I. Krzemińska, W. Majkowski, *Problematyka stosowania właściwej wersji językowej przepisów na przykładzie umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania w zakresie podatków od dochodu i majątku pomiędzy Polską a Szwecją. Glosa do wyroku NSA z 27.04.2018 r., II FSK 1370/16*, Prz. Pod. 2019/5.
J. Skorupka, *Dowody nielegalne w procesie karnym. Glosa do uchwały Sądu Najwyższego składu 7 sędziów – Izba Karna z 28.06.2018 r., I KZP 4/18*, OSP 2019/1, s. 72–80.

j. Materiały dostępne w wersji elektronicznej w bazach danych

Zasady:

50. Jeżeli ten sam materiał, np. orzeczenie sądowe czy artykuł, dostępny jest zarówno w wersji drukowanej, jak i elektronicznej, autor publikacji decyduje, czy powoływać wydanie drukowane, czy elektroniczne (brak priorytetu wydań drukowanych), z wyjątkiem przypadków ogłoszenia materiału w oficjalnym publikatorze (np. w oficjalnym publikatorze orzecznictwa).

51. Materiały dostępne w wersji elektronicznej w bazach danych powołuje się przez wskazanie materiału we właściwy dla niego sposób (w zależności od tego, czy jest to orzeczenie, artykuł z czasopisma, monografia, czy inne opracowania) oraz podanie bazy danych, w której materiał ten jest dostępny, wraz z numerem rekordu w tej bazie (jeżeli baza danych posługuje się w celu identyfikacji materiałów takimi rekordami).

52. Nie podajemy wersji programu LEX (np. nie zapisujemy „LEX Omega”, tylko „LEX”).

Schemat:

powołanie właściwe dla danego rodzaju materiału (orzeczenie, publikacja autorska), nazwa bazy danych, numer rekordu

Przykład:

wyrok WSA w Krakowie z 15.11.2018 r., II SA/Kr 233/18, LEX nr 2590182.

wyrok WSA w Rzeszowie z 7.03.2019 r., I SA/Rz 23/19, LEX nr 2644399.

wyrok SA w Warszawie z 8.02.2019 r., V ACa 700/18, LEX nr 2668928.

J. Kmiec [w:] *Ustawa o funduszach inwestycyjnych. Komentarz. Tom I. Art. 1–157*, red. A. Kidyba, LEX 2018, art. 1.

B. Falkowski [w:] *Komentarz do ustawy o komornikach sądowych*, red. M. Simbierowicz, M. Świtkowski, LEX 2019, art. 6.

A. Woźniak-Obzejta, *Rachunek rodzinny*, LEX 2019.

k. Materiały dostępne w wersji elektronicznej w internecie

Zasady:

53. Powołanie materiału dostępnego w internecie powinno wskazywać adres internetowy, pod którym dostępny jest ten materiał, oraz datę dostępu do strony internetowej, na której dostępny był ten materiał.

Schemat:

inicjał imienia autora materiału (jeśli jest), nazwisko autora materiału (jeśli jest), tytuł materiału, strona internetowa na której materiał jest dostępny, data, w której materiał był dostępny na podanej stronie internetowej

Przykład:

R. Przasnyski, *Inflacja zaczeka na gospodarkę*, www.onet.pl (dostęp: 23.07.2013 r.).

M. Cabalski, *Kobiety jako sprawczynie przestępstw i aktów przemocy*, www.ms.gov.pl/pl/probacja/2013/download,2542,2.html (dostęp: 15.05.2019 r.).

N. Bukowska, *Klauzula rozsądku w anglosaskim prawie ubezpieczeniowym oraz Restatement of European Insurance Contracts*, <https://docplayer.pl/7021643-Klauzula-rozsadku-w-anglosaskim-prawie-ubezpieczeniowym-oraz-restatement-of-european-insurance-contracts.html> (dostęp: 4.07.2019 r.).

I. Inne

Zasady:

54. Wszystkie pozostałe źródła, których zasady powoływania nie wynikają z wcześniejszych reguł, np. artykuły z prasy codziennej, tygodników, opinie, materiały własne instytucji publicznych itp., powołuje się według wzoru właściwego dla artykułów z czasopism, a więc ze wskazaniem autora, tytułu oraz miejsca publikacji, jeżeli materiał został opublikowany, albo sposobu uzyskania do niego dostępu, jeżeli materiał jest publicznie dostępny.
55. Powoływanie materiałów niedostępnych publicznie powinno zawierać słowo „niepubl.”.
56. Powoływanie materiałów złożonych do druku, ale jeszcze nieopublikowanych, powinno zawierać słowa: „w druku”, jeżeli tekst przyjęto do druku.

Przykład:

- P. Szymaniak, *Nie tylko listonosz i komornik. Pozew doręczy nawet osoba zajmująca się sprzątniem*, „Gazeta Prawna” z 10.10.2019 r.
M. Safjan, *Wymiary sędziowskiej bezstronności*, Rz. z 29.05.2007 r.
P. Winczorek, *25 lat ustroju Rzeczypospolitej*, „Gazeta Wyborcza” z 16.05.2014 r.

2. Bibliografia (zasady zapisu)

Zasady:

57. Wpisy poszczególnych pozycji bibliografii rozpoczyna się od nazwiska autora, po którym umieszcza się inicjał jego imienia.
58. Pozycje literatury znajdujące się w bibliografii umieszcza się w kolejności alfabetycznej nazwisk autorów lub redaktorów.
59. Jeśli pozycja ma kilku autorów uwzględnia się nazwisko autora, który jest wskazany jako pierwszy.
60. Jeśli pozycja ma nazwiska zarówno autorów, jak i redaktorów, uwzględnia się nazwisko redaktora.
61. Jeżeli pozycja ma zarówno redaktora tomu, jak i redaktora całości, to w powoływaniu uwzględnia się zarówno redaktora całości (po tytule całego dzieła), jak i redaktora tomu (po wskazaniu tomu).
62. Jeśli pozycja nie ma ani nazwiska autora, ani nazwiska redaktora, uwzględnia się pierwszy wyraz jej tytułu.
63. Zapis poszczególnych pozycji bibliografii jest zgodny z powyższymi zasadami dotyczącymi powoływania monografii, części prac zbiorowych, artykułów (głos) oraz materiałów innego rodzaju (np. z baz elektronicznych).

Schemat opisu pozycji w bibliografii:

a) monografie:

nazwisko autora, pierwsza litera imienia autora, tytuł, miejsce i rok wydania.

Przykład:

Kosikowski C., *Współczesny interwencjonizm*, Warszawa 2018

Kotowska M., *Kariery kryminalne członków zorganizowanych grup przestępczych*, Warszawa 2019

Pływaczewski E.W., Guzik-Makaruk E.M., Filipkowski W., *Teoria i praktyka – inicjatywy i prace badawcze Białostockiej Szkoły Kryminologii*, PiP 2019/3

b) części prac zbiorowych:

nazwisko autora, pierwsza litera imienia autora, tytuł fragmentu pracy przygotowanego przez autora, litera [w:], tytuł całej pracy, wskazanie numeru tomu (jeżeli jest), określenie „red.”, inicjał imienia redaktora, nazwisko redaktora (ewentualnie kolejne inicjały imion i nazwiska kolejnych redaktorów), miejsce i rok wydania

Przykład:

Dolnicki B., *Wyłom w zasadzie sądowej ochrony samodzielności jednostek samorządu terytorialnego* [w:] *Idea kodyfikacji w nauce prawa administracyjnego procesowego. Księga pamiątkowa Profesora Janusza Borkowskiego*, red. Z. Kmiecik, W. Chróścielewski, Warszawa 2018

Litwińczuk H., *Pierwszeństwo prawa międzynarodowego przed prawem krajowym a problem stosowania norm krajowych do przeciwdziałania nadużyciu umów* [w:] *Współczesne problemy prawa podatkowego. Teoria i praktyka. Księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi Bogumiłowi Brzezińskiemu*, t. 1, red. J. Głuchowski, Warszawa 2019

Laskowska-Hulisz A., *Wydatki komornika sądowego i zasady ich ustalania w świetle ustawy o kosztach komorniczych* [w:] *Komornicy sądowi i egzekucja w nowej rzeczywistości prawnej*, red. R. Kulski, Sopot 2019

Safjan M., *Zasady prawa cywilnego* [w:] *System Prawa Prywatnego*, red. Z. Radwański, t. 1, *Prawo cywilne – część ogólna*, red. M. Safjan, Warszawa 2012

c) artykuły (oraz glosy):

nazwisko autora, inicjał imienia autora, tytuł artykułu (w przypadku glosy wskazuje się, że jest to glosa oraz podaje sygnaturę orzeczenia, którego dotyczy), tytuł czasopisma, rok wydania, numer czasopisma

Przykład:

Liszcz T., *Glosa do wyroku SN z 30.05.2017 r., II PK 129/16*, OSP 2018/4

Błachnio-Parzych A., *Zasada ne bis in idem a obowiązek ustanowienia sankcji skutecznych, proporcjonalnych i odstrasżających. Glosa do wyroku TS z 20.03.2018 r., C-596/16 i C-597/16*, EPS 2018/12

Pohl Ł., *Propozycja nowelizacji art. 18 Kodeksu karnego*, Pr.w Dział. 2018/35

Krzemińska I., Majkowski W., *Problematyka stosowania właściwej wersji językowej przepisów na przykładzie umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania w zakresie podatków od dochodu i majątku pomiędzy Polską a Szwecją. Glosa do wyroku NSA z 27.04.2018 r., II FSK 1370/16*, Prz. Pod. 2019/5

B. Brzeziński, *Glosa do wyroku TK z 18.04.2018 r., K 52/16*, POP 2019/3

d) materiały elektroniczne z baz danych lub z internetu:

nazwisko autora materiału (jeżeli jest), inicjał imienia autora materiału (jeżeli jest), tytuł materiału, wskazanie miejsca jego publikacji (ewentualnie wskazanie pracy zbiorowej, jeśli w niej został umieszczony, nazwy elektronicznej bazy danych, w której się znajduje, strony internetowej (wraz z datą jej odwiedzin), na której jest dostępny

Przykład:

Kmieć J. [w:] *Ustawa o funduszach inwestycyjnych. Komentarz. Tom I. Art. 1–157*, red. A. Kidyba, LEX 2018

Dowgier R., Etel L., Pahl B., Popławski M., *Opodatkowanie linii kablowych ułożonych w cudzej kanalizacji kablowej* [w:] *Leksykon podatków i opłat lokalnych*, LEX 2019

Bartosiewicz A., *VAT. Komentarz*, LEX 2019

Jaśkowski K., Maniewska E., *Komentarz aktualizowany do Kodeksu pracy*, LEX 2019

3. Zasady tworzenia skrótów tytułów aktów prawnych

64. Skróty tworzy się tylko wtedy, gdy odesłania do danych aktów prawnych rzeczywiście pojawiają się w tekście więcej niż raz. Skróty tytułu aktu normatywnego składa się z pierwszych liter wyrazów tworzących ten tytuł, po których stawiamy kropkę. Stosuje się tylko małe litery. Spacji się nie stosuje. Pomija się pojedyncze przyimki i spójniki występujące w tytule (np. i, o, w).
65. Jeżeli zastosowanie wskazanej procedury tworzenia skrótu aktu normatywnego skutkuje brakiem możliwości odróżnienia go od innego aktu normatywnego, wówczas nowo tworzony skrót należy stosownie zmodyfikować (np. dodając kolejną literę do skrótu lub rozwijając częściowo jeden z wyrazów w nazwie skrótu).
66. W tekście głównym skróty literowe nazw aktów prawnych stosuje się na ogół tylko w sytuacji wskazania na konkretną jednostkę redakcyjną danego aktu, np. art. 78 k.c.; w innych sytuacjach zaleca się stosowanie pełnej bądź skróconej nazwy aktu (tworzonej poprzez określenie rodzaju aktu, ewentualnie daty oraz tytułu).
67. W przypadku wieloczłonowych tytułów ustaw, których nazwa rozpoczyna się od słowa: „prawo”, skrót takiej nazwy rozpoczyna się właśnie od tego słowa, np. ustawa z 30.06.2000 r. – Prawo własności przemysłowej (Dz.U. z 2017 r. poz. 776 ze zm.) – dalej p.w.p.

W przypadku dwuczłonowych tytułów ustaw, których nazwa zaczyna się od słowa „prawo” skrót takiej nazwy zapisujemy przez zwrot „pr. [spacja] skrót”, np. ustawa z 7.07.1994 r. – Prawo budowlane (Dz.U. z 2019 r. poz. 1186 ze zm.) – dalej pr. bud.

68. W przypadku ustaw, których nazwa rozpoczyna się od słów: „przepisy wprowadzające”, skrót takiej nazwy rozpoczyna się właśnie od tych słów, np. Przepisy wprowadzające kodeks cywilny z 23.04.1964 r. – p.w.k.c.
69. W przypadku ustaw, których nazwa rozpoczyna się od słów: „ustawa o zmianie ustawy”, skrót takiej nazwy rozpoczyna się go od słowa: „zmiana”, np.:
- ustawa o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z 12.09.1996 r. – z.u.w.t.p.a.
 - ustawa o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw z 16.09.2011 r. – z.k.p.c.
70. Jeżeli jest kilka ustaw o tej samej nazwie uchwalonych w innym czasie (np. gdy nowa ustawa zastępuje starą ustawę, lecz ma taką samą nazwę lub gdy kilka ustaw zmieniających tę samą ustawę ma tę samą nazwę), tworząc skrót tytułu takiej ustawy podaje się rok jej wydania, np.:

ustawa o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw z 23.12.1999 r. – z.u.s.u.s.1999

ustawa o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw ustawa z 18.12.2002 r. – z.u.s.u.s.2002

71. Jeżeli w tytule aktu normatywnego występuje nazwa własna (np. Skarb Państwa – SP, Polska Akademia Nauk – PAN), tworząc skrót takiego tytułu, przyjmuje się skrót nazwy własnej, jaki występuje w załączniku do tego opracowania zawierającym skróty nazw instytucji. Gdy w tym załączniku skrótu nie ma, to tworzy się skrót, posługując się dużymi literami rozpoczynającymi poszczególne wyrazy tworzące tę nazwę własną, bez kropek, chyba że zwyczajowo jest przyjęty inny skrót tej nazwy własnej.
72. Skróty dotyczą aktów normatywnych bez względu na to, czy one obowiązują. W przypadku nieobowiązujących aktów prawnych informacja o ich uchyleniu jest dodawana w wykazie skrótów obok danego skrótu za pomocą słów: „nie obowiązuje”.
73. Skróty tytułów zagranicznych aktów prawnych tworzymy tak samo jak skróty tytułów odpowiadających im polskich aktów prawnych z zaznaczeniem kraju, z którego dany akt prawny pochodzi albo podajemy w formie obowiązującej w państwie pochodzenia danego aktu normatywnego (np. niemiecki kodeks cywilny – niem. k.c. albo BGB).
74. Skróty tytułów umów międzynarodowych, w przeciwieństwie do krajowych aktów normatywnych, wykorzystują wielkie litery. Jeżeli w praktyce powszechne jest stosowanie skrótu tytułu takiego aktu normatywnego w obcym języku, skrót taki może zostać zachowany, np. CISG dla Konwencji Narodów Zjednoczonych o umowach międzynarodowej sprzedaży towarów z 11.04.1980 r. (Dz.U. z 1997 r. Nr 45, poz. 286).
75. Jeżeli umowa międzynarodowa została opublikowana w Dzienniku Ustaw, właśnie właściwy Dziennik Ustaw podaje się jako miejsce jej publikacji.

Wykaz przykładowych skrótów tytułów aktów prawnych zawiera *załącznik nr 1*.

4. Zasady tworzenia skrótów nazw instytucji, publikatorów aktów prawnych i orzecznictwa, czasopism prawniczych itp.

Zasady:

76. Co do zasady między literami skrótowca nazwy instytucji nie stosuje się spacji.
77. Co do zasady w skrótach pomija się spójniki (np. „i”), chyba że ich zastosowanie jest zwyczajowo przyjęte w danym skrótce (np. WPiA, MSWiA).
78. Co do zasady w skrótach i skrótowcach nie stosuje się znaków interpunkcyjnych, jednakże gdy skrót to początek wyrazu, kończy się go kropką, np. Pal. (dla „Palestra”), Rej. (dla „Rejent”).
79. Jeśli istnieją zwyczajowo przyjęte skróty nazw instytucji, skróty te się stosuje.
80. Jeżeli skrótów takich nie ma albo praktyka jest rozbieżna, skrót składa się z wielkich liter będących pierwszymi literami wyrazów stanowiących nazwę instytucji.
81. Jeżeli nie prowadzi to do możliwości pomyłki co do tytułu publikatora aktów prawnych, orzecznictwa lub czasopisma prawniczego, skrót jego nazwy składa się z wielkich liter będących pierwszymi literami wyrazów stanowiących tytuł publikatora orzecznictwa lub czasopisma prawniczego.
82. W przypadku publikatorów aktów prawnych po literach wchodzących w skład skrótów używa się kropek, chyba że inny skrót jest zwyczajowo przyjęty (np. M.P. – Monitor Polski).
83. Dla czasopism zagranicznych stosuje się skróty ich tytułów stosowane w kraju, w którym są wydawane. Skróty tytułów tych czasopism nie są umieszczone w aneksie, natomiast powinny być zawsze umieszczane w wykazie skrótów znajdującym się w publikacji, w której takie czasopismo powołano.

Wykaz skrótów nazw instytucji zawiera *załącznik nr 2*.

Wykaz skrótów tytułów oficjalnych publikatorów orzecznictwa oraz tytułów czasopism zawiera *załącznik nr 3*.

ZAŁĄCZNIK NR 1

PRZYKŁADOWE SKRÓTY TYTUŁÓW AKTÓW NORMATYWNYCH¹

¹ Załączony aktualnie wykaz ma charakter przykładowy i poglądowy.

Konstytucja RP – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2.04.1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483 ze zm.)

d.u.u.d. – dekret z 10.12.1946 r. o umarzeniu utraconych dokumentów (Dz.U. Nr 5, poz. 20)

d.w.u.g. – dekret z 26.10.1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m. st. Warszawy (Dz.U. Nr 50, poz. 279 ze zm.)

k.c. – ustawa z 23.04.1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. z 2018 r. poz. 1025 ze zm.)

k.p.a. – ustawa z 14.06.1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2018 r. poz. 2096 ze zm.)

k.p.c. – ustawa z 17.11.1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2018 r. poz. 1360 ze zm.)

k.w. – ustawa z 20.05.1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz.U. z 2018 r. poz. 618 ze zm.)

k.wyb. – ustawa z 5.01.2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz.U. z 2018 r., poz. 754 ze zm.)

p.p.s.a. – ustawa z 30.08.2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. z 2018 r. poz. 1302 ze zm.)

p.s.w. – ustawa z 27.07.2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz.U. z 2017 r. poz. 2183 ze zm.)

pr. bank. – ustawa z 29.08.1997 r. – Prawo bankowe (Dz.U. z 2018 r. poz. 2187 ze zm.)

pr. bud. – ustawa z 7.07.1994 r. – Prawo budowlane (Dz.U. z 2018 r. poz. 1202 ze zm.)

o.p. – ustawa z 29.08.1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2018 r. poz. 800 ze zm.)

u.g.n. – ustawa z 21.08.1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2018 r. poz. 121 ze zm.)

u.k.w.h. – ustawa z 6.07.1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (Dz.U. z 2018 r. poz. 1916)

u.KZN – ustawa z 20.07.2017 r. o Krajowym Zasobie Nieruchomości (Dz.U. poz. 1529 ze zm.)

u.SN – ustawa z 8.12.2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U. z 2018 r. poz. 5 ze zm.)

p.w.k.p. – ustawa z 26.06.1974 r. – Przepisy wprowadzające Kodeks pracy (Dz.U. Nr 24, poz. 142 ze zm.)

p.w.pr.przed. – ustawa z 6.03.2018 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo przedsiębiorców oraz inne ustawy dotyczące działalności gospodarczej (Dz.U. poz. 650)

r.w.n. – rozporządzenie Rady Ministrów z 21.09.2004 r. w sprawie wyceny nieruchomości i sporządzania operatu szacunkowego (Dz.U. Nr 207, poz. 2109 ze zm.)

r.z.n.p.g. – rozporządzenie Ministra Gospodarki Komunalnej z 26.01.1962 r. w sprawie zmiany niektórych praw do gruntu na prawo wieczystego użytkowania lub użytkowania (Dz.U. Nr 15, poz. 67)

EKPC – Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności sporządzona w Rzymie 4.11.1950 r. (Dz.U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 ze zm.)

EKS – Europejska Karta Społeczna sporządzona w Turynie 18.10.1961 r. (Dz.U. z 1999 r. Nr 8, poz. 67 ze zm.)

MPPOiP – Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych otwarty do podpisu w Nowym Jorku 19.12.1966 r. (Dz.U. z 1977 r. Nr 38, poz. 167)

ZAŁĄCZNIK NR 2

WYKAZ SKRÓTÓW NAZW INSTYTUCJI
Propozycja

Pełna nazwa instytucji	Skrótowiec
Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego	ABW
Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	ARiMR
Agencja Rynku Rolnego	ARR
Agencja Wywiadu	AW
Archiwum Państwowe	AP
Bank Gospodarki Żywnościowej	BGŻ
Bank Gospodarstwa Krajowego	BGK
Bank Światowy	BŚ
Bankowy Fundusz Gwarancyjny	BFG
Biuro Analiz Sejmowych Kancelarii Sejmu	BAS
Biuro Bezpieczeństwa Narodowego	BBN
Biuro Ochrony Rządu	BOR
Centralna Komisja do Spraw Stopni i Tytułów	CKSST
Centralne Biuro Antykorupcyjne	CBA
Centrum im. Adama Smitha	CAS
Chrześcijańska Akademia Teologiczna	ChAT
Europejska Służba Działań Zewnętrznych	ESDZ
Europejska Wspólnota Energii Atomowej	EURATOM
Europejski Bank Centralny	EBC
Europejski Bank Inwestycyjny	EBI
Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju	EBOR
Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny	EKES
Europejski nakaz aresztowania	ENA
Europejski Obszar Gospodarczy	EOG
Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich	ERPO
Europejski Trybunał Praw Człowieka	ETPC
Europejski Trybunał Sprawiedliwości	ETS
Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych.	OLAF
Europejski Urząd Policji	Europol
Forum Obywatelskiego Rozwoju	FOR
Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej	FRDL
Fundacja Rozwoju Rachunkowości	FRR
Fundusz Kolejowy	FK
Fundusz Narodów Zjednoczonych na rzecz Dzieci, United Nations International Children's Emergency Fund	UNICEF
Fundusz Rezerwowy	FR
Fundusz Rozwoju Inwestycji Komunalnych	FRIK
Fundusz Ubezpieczeń Społecznych	FUS
Fundusz Żelugi Śródlądowej	FŻŚ
Generalna Dyrekcja Krajowych Dróg i Autostrad	GDDKiA
Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych	GIODO
Giełda Papierów Wartościowych	GPW
Główny Inspektorat Farmaceutyczny	GIF
Główna Komisja Arbitrażowa	GKA
Główna Komisja Orzekająca	GKO

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska	GIOŚ
Główny Inspektorat Sanitarny	GIS
Główny Inspektorat Transportu Drogowego	GITD
Główny Urząd Geodezji i Kartografii	GUGiK
Główny Urząd Miar	GUM
Główny Urząd Nadzoru Budowlanego	GUNB
Główny Urząd Statystyczny	GUS
Helsińska Fundacja Praw Człowieka	HFPC
Indywidualne Konto Emerytalne	IKE
Inspekcja Handlowa	IH
Inspekcja Ochrony Środowiska	IOŚ
Inspekcja Weterynaryjna	IW
Instytut Ekspertyz Sądowych	IES
Instytut Filozofii i Socjologii Polskiej Akademii Nauk	IFiS PAN
Instytut Nauk Prawnych PAN	INP PAN
Instytut Pamięci Narodowej	IPN
Instytut Spraw Publicznych	ISP
Instytut Studiów Podatkowych	ISPod
Instytut Wymiaru Sprawiedliwości	IWS
Izba Skarbowa	IS
jednostka samorządu terytorialnego	jst
Karta Polaka	KP
Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego	KRUS
Katolicki Uniwersytet Lubelski	KUL
Komenda Główna Policji	KGP
Komisja Europejska	KE
Komisja Nadzoru Finansowego	KNF
Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego	KWRiST
Komitet do Spraw Europejskich	KdSE
Komitet Integracji Europejskiej	KIE
Komitet Regionów Unii Europejskiej	KR
Komitet Stabilności Finansowej	KSF
Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	KIBR
Krajowa Izba Doradców Podatkowych	KIDP
Krajowa Rada Komornicza	KRKom
Krajowa Rada Kuratorów	KRKurat
Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji	KRRiT
Krajowa Rada Sądownictwa	KRadSąd
Krajowa Szkoła Administracji Publicznej	KSAP
Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury	KSSiP
Krajowe Biuro Wyborcze	KBW
Krajowe Stowarzyszenie Zawodowych Kuratorów Sądowych	KSZKS
Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych	KDPW
Krajowy Fundusz Kapitałowy	KFK
Krajowy Rejestr Karny	KRK
Międzynarodowy Fundusz Walutowy	MFW
Międzynarodowy Trybunał Sprawiedliwości	MTS

Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji	MAC
Ministerstwo Edukacji Narodowej	MEN
Ministerstwo Finansów	MF
Ministerstwo Gospodarki	MG
Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju	MiR
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	MKiDN
Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	MNiSW
Ministerstwo Obrony Narodowej	MON
Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	MPiPS
Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi	MRiRW
Ministerstwo Skarbu Państwa	MSP
Ministerstwo Sportu i Turystyki	MSiT
Ministerstwo Spraw Wewnętrznych	MSW
Ministerstwo Spraw Zagranicznych	MSZ
Ministerstwo Sprawiedliwości	MS
Ministerstwo Środowiska	MŚ
Ministerstwo Zdrowia	MZ
Naczelna Izba Lekarska	NIL
Naczelna Rada Adwokacka	NRA
Naczelny Sąd Administracyjny	NSA
Naczelny Trybunał Administracyjny	NTA
Najwyższa Izba Kontroli	NIK
Narodowe Centrum Badań i Rozwoju	NCBiR
Narodowe Centrum Nauki	NCN
Narodowy Bank Polski	NBP
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	NFOŚiGW
Narodowy Fundusz Zdrowia	NFZ
Oficerskie Sądy Honorowe Wojska Polskiego	OSHWP
Okręgowa Izba Radców Prawnych	OIRP
Okręgowa Rada Adwokacka	ORA
Organizacja Narodów Zjednoczonych	ONZ
Organizacja Narodów Zjednoczonych do Spraw Oświaty, Nauki i Kultury, United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization	UNESCO
Organizacja Traktatu Północnoatlantyckiego, ang. North Atlantic Treaty Organization	NATO
Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju	OECD
Otwarty Fundusz Emerytalny	OFE
Państwowa Agencja Atomistyki	PAA
Państwowa Inspekcja Pracy	PIP
Państwowa Inspekcja Sanitarna	PIS
Państwowa Komisja Akredytacyjna	PKA
Państwowa Komisja Wyborcza	PKW
Państwowa Straż Pożarna	PSP
Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe	LP
Państwowe Ratownictwo Medyczne	PRM
Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	PFRON

Parlament Europejski	PE
Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości	PARP
Polska Agencja Żeglugi Powietrznej	PAŻP
Polska Akademia Nauk	PAN
Polska Akademia Rachunkowości	PAR
Polska Akademia Umiejętności	PAU
Polska Federacja Stowarzyszeń Rzecznawców Majątkowych	PFSRzM
Polska Izba Ekologii	PIE
Polska Izba Rzeczników Patentowych	PIRP
Polska Organizacja Turystyczna	POT
Polski Instytut Kontroli Wewnętrznej	PIKW
Polski Instytut Spraw Międzynarodowych	PISM
Polski Komitet Normalizacyjny	PKN
Polski Rejestr Statków	PRS
Polskie Biuro Ubezpieczycieli Komunikacyjnych	PBUK
Polskie Stowarzyszenie Edukacji Prawnej	PSEP
Powszechny Zakład Ubezpieczeń	PZU
Prezydent Rzeczypospolitej	Prezydent
produkt krajowy brutto	PKB
Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa	PGSP
przedsiębiorstwo państwowe „Polskie Koleje Państwowe”	PKP
przedsiębiorstwo użyteczności publicznej „Poczta Polska”	PP
Rada do Spraw Uchodźców	RSU
Rada Europejska, European Council	REur
Rada Europy	RE
Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego	RGNiSW
Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (International Accounting Standards Board)	IASB
Rada Ministrów	RM
Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa	ROPWiM
Rada Unii Europejskiej	RUE
Regionalna Izba Obrachunkowa	RIO
Regionalna Komisja Orzekająca	RegKO
Resortowa Komisja Orzekająca	ResKO
Rządowe Centrum Legislacji	RCL
Rządowe Centrum Studiów Strategicznych	RCSS
Rzecznik Praw Dziecka	RPD
Rzecznik Praw Obywatelskich	RPO
Rzecznik Praw Pacjenta	RPP
Rzecznik Ubezpieczonych	RU
Rzeczpospolita Polska	RP
Samorządowe Kolegium Odwoławcze	SKO
Sąd Apelacyjny	SA
Sąd Arbitrażowy przy Krajowej Izbie Gospodarczej	SAKIG
Sąd Najwyższy	SN
Sąd Najwyższy Izba Cywilna	SN(IC)
Sąd Najwyższy Izba Karna	SN(IK)

Sąd Najwyższy Izba Pracy, Ubezpieczeń Cywilnych i Spraw Publicznych	SN(IP)
Sąd Najwyższy Izba Wojskowa	SN(IW)
Sąd Najwyższy, skład 5-osobowy	SN(5),
Sąd Najwyższy, skład 7-osobowy	SN(7)
Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów	SOKiK
sąd okręgowy	SO
sąd rejonowy	SR
Sąd UE (dawniej: Sąd Pierwszej Instancji)	SUE
Sejm Rzeczypospolitej Polskiej	Sejm
Sekcja Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej	SGEFOiGR
Senat Rzeczypospolitej Polskiej	Senat
Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej	SZRP
Skarb Państwa	SP
Służba Celna	SCel
Służba Cywilna	SC
Służba Kontrwywiadu Wojskowego	SKW
Służba Więzienna	SW
Służba Wywiadu Wojskowego	SWW
Stowarzyszenie Księgowych w Polsce	SKwP
Stowarzyszenie Sędziów Polskich Iustitia	Iustitia
Straż Graniczna RP	SG
Światowa Organizacja Handlu, World Trade Organization	WTO
Światowa Organizacja Zdrowia	WHO
Trybunał Konstytucyjny	TK
Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej	TSUE
Trybunał Stanu	TSt
Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny	UFG
Unia Europejska	UE
Uniwersytet Gdański	UG
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu	UAM
Uniwersytet Jagielloński w Krakowie	UJ
Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie	UKSW
Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy	UKW
Uniwersytet Łódzki	UŁ
Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie	UMCS
Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu	UMK
Uniwersytet Opolski	UO
Uniwersytet Rzeszowski	UR
Uniwersytet Szczeciński	US
Uniwersytet Śląski w Katowicach	UŚ
Uniwersytet w Białymstoku	UwB
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie	UWM
Uniwersytet Warszawski	UW
Uniwersytet Wrocławski	UWr
Uniwersytet Zielonogórski	UZ

Urząd do Spraw Cudzoziemców	UdSC
Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych	UdSKiOR
Urząd Dozoru Technicznego	UDT
Urząd Komunikacji Elektronicznej	UKE
Urząd Lotnictwa Cywilnego	ULC
Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów	UOKiK
Urząd Ochrony Państwa	UOP
Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej	UP
Urząd Regulacji Energetyki	URE
Urząd Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych	URPL
Urząd Stanu Cywilnego	USC
Urząd Transportu Kolejowego	UTK
Urząd Zamówień Publicznych	UZP
Wojewódzki Sąd Administracyjny	WSA
Wojewódzkie Kolegia Skarbowe	WKS
Wojsko Polskie	WP
Wojskowa Akademia Techniczna	WAT
Wojskowa Komisja Uzupelnien	WKU
Wspólna Komisja Orzekająca	WKO
Wspólnoty Europejskie	WE
Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie	ZUT
Zakład Karny	ZK
Zakład Ubezpieczeń Społecznych	ZUS
Zgromadzenie Narodowe	ZN
Związek Autorów i Kompozytorów Scenicznych	ZAIKS
Żandarmeria Wojskowa	ŻW

ZAŁĄCZNIK NR 3

**WYKAZ SKRÓTÓW TYTUŁÓW PUBLIKATORÓW ORZECZNICTWA
I CZASOPISM PRAWNICZYCH**
Propozycja

ADR	Arbitraż i Mediacja
AGd	Apelacja Gdańska
ALub	Apelacja Lublin
AKrym	Archiwum Kryminologii
AUL	Acta Universitatis Lodziensis
AULFI	Acta Universitatis Lodziensis, Folia Iuridica
AUMCS	Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska
AUNC	Acta Universitatis Nicolai Copernici
AUWr	Acta Universitatis Wratislaviensis
AWaw	Apelacja Warszawa
BA	Biuletyn Arbitrażowy
BBSE	Biuletyn Biura Studiów i Ekspertyz
BMS	Biuletyn Ministerstwa Sprawiedliwości
BOSN	baza orzeczeń SN, dostępna na stronie internetowej SN: sn.pl
BOTK	baza orzeczeń TK, dostępna na stronie internetowej TK: trybunal.gov.pl
BPK	Biuletyn Prawa Karnego
BRPO	Biuletyn Rzecznika Praw Obywatelskich
BSA	Biuletyn Sądu Apelacyjnego
BSN	Biuletyn Sądu Najwyższego
BUP	Biuletyn Urzędu Patentowego
CBOSA	Centralna Baza Orzeczeń Sądów Administracyjnych, orzeczenia.nsa.gov.pl
CPH	Czasopismo Prawno-Historyczne
CPKNP	Czasopismo Prawa Karnego i Nauk Penalnych
CSL	Czasopismo Sądowo-Lekarskie
CURIA	baza orzeczeń Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i Sądu Unii Europejskiej dostępna na stronie internetowej TSUE: curia.europa.eu
CZS	Centralne Zaoczne Studium Nowego Prawa Cywilnego, Rodzinnego i Opiekuńczego
DPP	Demokratyczny Przegląd Prawniczy
Dz.P.	Dziennik Praw
Dz.P.R.P.	Dziennik Praw Rzeczypospolitej Polskiej
Dz.Pr.P.P.	Dziennik Praw Państwa Polskiego
Dz.RGG	Dziennik Rozporządzeń dla Generalnego Gubernatorstwa – Verordnungsblatt für das Generalgouvernement
Dz.ROP	Dziennik Rozporządzeń dla obszarów okupowanych w Polsce
Dz.U.	Dziennik Ustaw
Dz.Urz.	Dziennik Urzędowy
Dz.Urz.EUP	Dziennik Urzędowy Europejskiego Urzędu Patentowego
Dz.Urz.MF	Dziennik Urzędowy Ministerstwa Finansów
Dz.Urz.UE	Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej
Dz.Urz.WE	Dziennik Urzędowy Wspólnot Europejskich

EP	Edukacja Prawnicza
EPS	Europejski Przegląd Sądowy
FI	Folia Iuridica
FK	Finanse Komunalne
GAT	Gospodarka i Administracja Terenowa
Gł.Ław.	Głos Ławnika
Gł.Sąd.	Głos Sądownictwa
GP	Gazeta Prawna
GSP	Gdańskie Studia Prawnicze – Przegląd Orzecznictwa
GSPen	Gazeta Sądowa i Penitencjarna
GSW	Gazeta Sądowa Warszawska
HUDOC	baza orzeczeń Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, dostępna na stronie internetowej ETPC: echr.coe.int
HUK	Czasopismo Kwartalne Całego Prawa Handlowego, Upadłościowego oraz Rynku Kapitałowego
HZ	Handel Zagraniczny
IE	Iuris Effectus. Kwartalnik Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury
IN	Ius Novum
Jur.	Jurysta
KF	Kwartalnik Filozoficzny
KPP	Kwartalnik Prawa Prywatnego
KPPE	Kwartalnik Przegląd Prawno-Ekonomiczny
KPPubl	Kwartalnik Prawa Publicznego
KSP	Krakowskie Studia Prawnicze
KZS	Krakowskie Zeszyty Sądowe
Legalis	System Informacji Prawnej Wydawnictwa C.H.Beck
LEX	System Informacji Prawnej Wydawnictwa Wolters Kluwer
LexPolonica	Serwis Prawniczy LexisNexis Polska
Lexis.pl	Serwis Prawniczy LexisNexis Polska
MoP	Monitor Prawniczy
MoPH	Monitor Prawa Handlowego
MoPod	Monitor Podatkowy
MoPr	Monitor Prawa Pracy
MoS	Monitor Spółdzielczy
M.P.	Monitor Polski
MPB	Monitor Prawa Bankowego
MSiG	Monitor Sądowy i Gospodarczy
NEPN	Nowa Europa. Przegląd Natoliński

NP	Nowe Prawo
NPC	Nowy Proces Cywilny
NPN	Nowy Przegląd Notarialny
NZS	Nowe Zeszyty Samorządowe
OG	Orzecznictwo Gospodarcze
ONSA	Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego
ONSAiWSA	Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego i Wojewódzkich Sądów Administracyjnych
OSA	Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych
OSAB	Orzecznictwo Sądów Apelacji Białostockiej
OSAK	Orzecznictwo Sądu Apelacyjnego w Katowicach
OSAKr	Orzecznictwo Sądu Apelacyjnego w Krakowie
OSAWr	Orzecznictwo Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu
OSG	Orzecznictwo Sądów Gospodarczych
OSN	Zbiór Orzeczeń Sądu Najwyższego. Orzeczenia Izby Cywilnej (w latach 1933–1952), Orzecznictwo Sądu Najwyższego (w latach 1953–1961: Izby Cywilnej i Izby Karnej, w 1962 r.: Izby Cywilnej, w latach 1963–1981: Izby Cywilnej oraz Izby Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, w latach 1982–1989: Izby Cywilnej i Administracyjnej oraz Izby Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, w latach 1990–1994: Izby Cywilnej oraz Izby Administracyjnej, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, w 1995 r.: Izby Cywilnej)
OSNAPiUS	Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Zbiór Urzędowy. Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
OSNAiWSA	Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego i Wojewódzkich Sądów Administracyjnych
OSNC	Orzecznictwo Sądów Polskich. Izba Cywilna
OSNCK	Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Cywilna i Karna
OSNCP	Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Cywilna i Pracy
OSNCPiUS	Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Cywilna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
OSNC-ZD	Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Cywilna – Zbiór Dodatkowy
OSNIK	Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Karna
OSNKW	Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Karna i Wojskowa
OSNP	Orzecznictwo Sądu Najwyższego – Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych
OSNPG	Orzecznictwo Sądu Najwyższego Prokuratura Generalna
OSNSK	Orzecznictwo Sądu Najwyższego w Sprawach Karnych
OSP	Orzecznictwo Sądów Polskich (1921–1939), Orzecznictwo Sądów Polskich i Komisji Arbitrażowych (1957–1989), Orzecznictwo Sądów Polskich (od 1990 r.)
OSPika	Orzecznictwo Sądów Polskich i Komisji Arbitrażowych
OSS	Orzecznictwo w Sprawach Samorządowych
OŚP	Ochrona Środowiska. Przegląd
OTK	Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego
OTK-A	Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego, Seria A

OTK-B	Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego, Seria B
OTK ZU	Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego. Zbiór Urzędowy
PA	Prawo Asekuracyjne
PAK	Prawo – Administracja – Kościół
Pal.	Palestra
PB	Prawo Bankowe
PES	Problemy Egzekucji Sądowej
PiM	Prawo i Medycyna
PiP	Państwo i Prawo
PiZS	Praca i Zabezpieczenie Społeczne
PiŻ	Prawo i Życie
PL	Przegląd Legislacyjny
PN	Przegląd Notarialny
PNAEWr	Prace Naukowe Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu
PD	Paragraf na Drodze
PDz	Prawo w działaniu
PNUŚI	Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego
POP	Przegląd Orzecznictwa Podatkowego
POSAG	Przegląd Orzecznictwa Sądu Apelacyjnego w Gdańsku
POSP	portal orzeczeń sądów powszechnych, dostępny na stronie internetowej: orzeczenia.ms.gov.pl
PP	Przegląd Podatkowy
PPA	Przegląd Prawa i Administracji
PPC	Polski Proces Cywilny
PPEgz	Przegląd Prawa Egzekucyjnego
PPen	Przegląd Penitencjarny
PPEur	Przegląd Prawa Europejskiego
PPH	Przegląd Prawa Handlowego
PPHZ	Problemy Prawne Handlu Zagranicznego
PPK	Przegląd Prawa Karnego
PPKrym	Przegląd Penitencjarny i Kryminologiczny
PPod	Przegląd Podatkowy
PPol	Przegląd Policyjny
PPP	Przegląd Prawa Publicznego
PPPM	Problemy Prawa Prywatnego Międzynarodowego
PPR	Przegląd Prawa Rolnego
PPW	Prawo Papierów Wartościowych
PPWP	Problemy Prawa Wynalazczego i Patentowego
PK	Problemy Kryminalistyki
PPK	Problemy Prawa Karnego
Prok.	Prokurator
Prok. i Pr.	Prokuratura i Prawo
PrSp	Prawo Spółek
PrzSejm	Przegląd Sejmowy
PS	Przegląd Sądowy
PSiA	Przegląd Sądowy i Administracyjny
PSM	Przegląd Stosunków Międzynarodowych
PUE	Przegląd Ustawodawstwa Europejskiego

PUG	Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego
PWP	Przegląd Więziennictwa Polskiego
Rej.	Rejent
RPEiS	Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny (w latach 1921–1925 Ruch Prawniczy i Ekonomiczny)
R.Pr.	Radca Prawny
RT	Rocznik Toruński
RU	Rozprawy Ubezpieczeniowe
Rz.	Rzeczpospolita
RZN	Rzeszowskie Zeszyty Naukowe
RzPat	Rzecznik Patentowy. Problemy Ochrony Własności
Przemysłowej	
SC	Studia Cywilistyczne
SE	Studia Europejskie
SF	Studia Filozoficzne
SI	Studia Iuridica
SIL	Studia Iuridica Lublinensa
SIS	Studia Iuridica Silesiana
SKKP	Studia Kryminologiczne, Kryminalistyczne i Penitencjarne
SKN	Spółdzielczy Kwartalnik Naukowy
ŚlCyw	Służba Cywilna
SP	Studia Prawnicze
SPE	Studia Prawno-Ekonomiczne
SPP	Studia Prawa Prywatnego
SPU	Studia Prawnoustrojowe
ST	Samorząd Terytorialny
SMTK	Studia i Materiały Trybunału Konstytucyjnego
SZP TBSP	Studenckie Zeszyty Prawnicze Towarzystwa Biblioteki
Słuchaczy Prawa	
TPP	Transformacje Prawa Prywatnego
WPP	Wojskowy Przegląd Prawniczy
WSS	Wrocławskie Studia Sądowe
WU	Wiadomości Ubezpieczeniowe
WUP	Wiadomości Urzędu Patentowego
Zb.Orz. TSUE	Zbiory Orzecznictwa Trybunału Europejskiego
Zb.Orz. SN	Zbiór Orzecznictwa Sądu Najwyższego
Zb.Wyrok NTA	Zbiór Wyroków Najwyższego Trybunału Administracyjnego
ZKA	Zagadnienia Karno-Administracyjne
ZNAE	Zeszyty Naukowe Akademii Ekonomicznej
ZNAGH	Zeszyty Naukowe Akademii Górniczo-Hutniczej
ZNASW	Zeszyty Naukowe Akademii Spraw Wewnętrznych
ZNBAS	Zeszyty Naukowe Biura Analiz Sejmowych
ZNIBPS	Zeszyty Naukowe Instytutu Badania Prawa Sądowego
ZNPG	Zeszyty Naukowe Prawa Gospodarczego i Handlowego

ZNPO	Zeszyty Naukowe Politechniki Opolskiej
ZNSA	Zeszyty Naukowe Sądownictwa Administracyjnego
ZNUGd	Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Gdańskiego
ZNUJ	Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego (Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego. Prace z Wynalazczości i Ochrony Własności Intelektualnej (w latach 1973–2007); Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego. Prace z Prawa Własności Intelektualnej (od 2008 r.)
ZNUŁ	Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Łódzkiego
ZNUMK	Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika
ZNUŚl	Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Śląskiego
ZNUWr	Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Wrocławskiego
ZNWSO	Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Oficerskiej w Szczytnie
ZPUKSW	Zeszyty Prawnicze Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego
ZPW	Zeszyty Problemowe Wynalazczości
ZW	Zagadnienia Wykroczeń

ZALĄCZNIK NR 4

WYKAZ POZOSTAŁYCH STOSOWANYCH SKRÓTÓW

art.	artykuł
cz.	część
d.	dawny
lit.	litera
n.	następny/-e
nb	numer boczny
nr	numer
nt	numer tezy
p.	przeciwko
par.	paragraf
pkt	punkt
por.	porównaj
post.	postanowienie
poz.	pozycja
r.	rok
red.	redakcja
rozd.	rozdział
s.	strona
t.	tom
uchw.	uchwała
ust.	ustęp
v.	<i>versus</i>
wer. skons.	wersja skonsolidowana
wyrok	wyrok
zd.	zdanie
zm.	zmiany
zob.	zobacz